

Η ναυμαχία του Ναυαρίνου, Οκτώβριος 1827, όπου συνετρίβη ο στόλος του Ιμπραήμ. Τους πρώτους μήνες του Ιμπραήμ στην Πελοπόννησο καλύπτει ο Μιχάλης Σακελλαρίου.

Ο Ιμπραήμ στην Πελοπόννησο

Τους τρεις μήνες που κλόνισαν την Επανάσταση αφηγείται ο Μιχάλης Σακελλαρίου

ΙΣΤΟΡΙΑ

Του **ΗΛΙΑ ΜΑΓΚΛΙΝΗ**

Πολλές ήττες μετρούσαν οι Τούρκοι στις εκκαθαριστικές επιχειρήσεις των πρώτων ετών της Ελληνικής Επανάστασης (1821-1824). Όπως γράφει ο ιστορικός Τάσος Βουρνάς, οι ήττες εκείνες αποτέλεσαν «όνειδος για την Οθωμανική Αυτοκρατορία». Στις αρχές του 1825 είχε αποφασιστεί ότι έπρεπε να δοθεί ένα «ισχυρό και οριστικό στρατιωτικό πλήγμα» στους Έλληνες - οι οποίοι, την ίδια περίοδο, έβγαιναν από δύο εμφύλιους πολέμους που έθεσαν σε κίνδυνο την Επανάσταση.

Δύο σκέλη

Το τουρκικό σχέδιο ήταν φιλόδοξο και είχε δύο σκέλη: από την Ηπειρο θα εξορμούσε πάνοπλος ο Ρεσίτ πασάς (Κιουταχίς), ο οποίος θα «χτένιζε» την ηπειρωτική χώρα από Βορρά προς Νότο. Το δεύτερο σκέλος περιλάμβανε κατ' αρχάς ναυτικό πόλεμο με κατοχή των νήσων του Αιγαίου, απόβασση στην Πελοπόννησο και πορεία προς Βορρά, έως ότου και αυτή η στρατιά ενωθεί με εκείνη του Κιουταχί. Η δεύτερη αυτή

Ο Ιμπραήμ πασάς, διοικητής της αιγυπτιακής στρατιάς (Εθνικό Ιστορικό Μουσείο).

στρατιά που θα εξορμούσε από τον Νότο, ήταν η περίφημη στρατιά του Ιμπραήμ, η οποία, κατόρθωσε τον Φεβρουάριο του 1825 να εγκαταστήσει ισχυρότατο προγεφύρωμα στη Μεθώνη της Μεσσηνίας. Τα

στρατιωτικά και πολιτικά γεγονότα εκείνου του τριμήνου σε ό, τι αφορά την εκστρατεία του Ιμπραήμ (24 Φεβρουαρίου - 23 Μαΐου 1825) καλύπτουν, μέρα προς μέρα, η άκρως συναρπαστική ιστορική μελέτη «Η α-

πόβασση του Ιμπραήμ στην Πελοπόννησο» του Μιχαήλ Β. Σακελλαρίου, που κυκλοφορεί από τις Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

Το εκπληκτικό αυτό πόνημα είναι έργο «παλιό», που όμως φέρει μια φρεσκάδα. Ο συγγραφέας εξομολογείται στον πρόλογό του ότι ξεκίνησε την έρευνά του το 1939 και την ο-

Μια συναρπαστική αφήγηση, αποθέωση της άρτιας συμβαντολογικής εξιστόρησης.

λοκλήρωσε τις παραμονές της ιταλικής επίθεσης. Εγγραψε μεγάλο μέρος του βιβλίου στα χρόνια της Κατοχής, διακόπτοντας όμως προκειμένου «να προσθέσει μετά το τέλος του πολέμου νέο υλικό από αιγυπτιακές και ευρωπαϊκές πηγές και να συμβουλευθεί ξένη βιβλιογραφία». Η ενσκόλησή του, όμως, με την αρχαία ελληνική Ιστορία οδήγησε στο αυτό το υλικό στο αρχείο. Μόλις το 2007 το επανέφερε στο

φως και το ξαναδούλεψε, χωρίς ωστόσο να προσθέσει υλικό από ξένες πηγές, «έργο ανέφικτο στη δική μου ηλικία», όπως γράφει αφοπλιστικά.

Κρίσιμη φάση

Εστω και χωρίς τις πολύτιμες προσθήκες, η ιστορική αυτή αφήγηση έχει σπάνιες αρετές: σημασία στη λεπτομέρεια, συχνά σε όσα πολλοί άλλοι ιστορικοί προσπερνούν, μεστό, γλαφυρό αφηγηματικό λόγο, τη σαγήνη της στρατιωτικής ιστορίας, χωρίς να παραβλέπονται άλλες πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές παράμετροι.

Επιπλέον, το βιβλίο εμβαθύνει σε μια κρίσιμη φάση για την Επανάσταση, όπου η ένταση δεν πυροδοτείται μονάχα από τις σφοδρές και συχνά αμφίρροπες στρατιωτικές συγκρούσεις μα και από τις παλινωδίες της ελληνικής πλευράς. Ο «Ιμπραήμ» του Μιχ. Σακελλαρίου είναι η αποθέωση της άρτιας συμβαντολογικής, παρατακτικής εξιστόρησης, μα προσφέρει και τροφή για σκέψη πάνω στα ιστορικά τεκταινώμενα εκείνης της περιόδου.